

Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17439>

Özet

Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ), ö?rencilerin **Beden E?itimi** dersleri ba?lam?nda ya?ad?klar? sosyal d??lanma, yalnızlık ve marjinalle?me duygular?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir uyarlama aracıdır. Ölçe?in Türkçe formu, ?enel, Y?ld?z, Ula? ve Tamer (2019) taraf?ndan orijinal ?ngilizce versiyonundan Türk kültürüne adapte edilmi?tir. Bu uyarlama çal??ması, BEÖSÖ'nün Türk ö?rencileri aras?nda psikometrik açıdan güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabilece?ini göstermeyi amaçlamı?tır. Ölçek, ö?rencilerin kendilerini ders ortam?nda ne kadar kabul edilmi? veya reddedilmi? hissettiklerini nicel olarak belirlemeye yardımcı olur.

Uyarlama çal??ması, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarlılı??nı test ederek, Beden E?itimi derslerinin sosyal ve duygusal boyutlar?nı ara?tırmacılar için erişilebilir kılmaktadır. BEÖSÖ, özellikle okul ortam?nda dezavantajlı veya yetersiz hisseden ö?rencilerin deneyimlerini anlamak için kritik bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Beden E?itimi, **Soyutlanma**, Ötekile?tirme, Sosyal D??lanma, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Okul Sporları.

Yazarlar

Ender ?enel, Mehmet Y?ld?z, Mustafa Ula?, Kenan Tamer.

Amaç

BEÖSÖ'nün temel amacı, ö?rencilerin **Beden E?itimi** (BE) derslerinde ya?ad?klar? ötekile?tirme ve soyutlanma düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin BE etkinliklerine katılm?nı ve bu derslere yönelik tutumlar?nı olumsuz etkileyen sosyal ve duygusal bariyerleri tespit etmeyi hedefler. Bu sayede e?itimciler ve ara?tırmacılar, daha kapsayıcı ve destekleyici öğrenme ortamları oluşturmak için müdahale stratejileri geli?tirebilirler.

Ölçe?in Türkçe uyarlaması, Türk e?itim sistemindeki ö?rencilerin BE derslerindeki sosyal deneyimlerini kültürel olarak uygun bir şekilde değerlendirme ihtiyacına yanıt vermektedir. Bu, özellikle düşük motor beceri algısına sahip veya fiziksel aktiviteye karşı isteksiz olan ö?rencilerin ya?adığı d??lanmayı anlamak için hayati öneme sahiptir.

Yapı

Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ), ad?ndan da anlaşılacağı gibi, iki temel psikolojik yapıyı ölçmektedir: **Ötekile?tirme (Marginalization)** ve **Soyutlanma (Isolation)**.

Ötekile?irme: Ö?rencinin BE derslerinde akranlar? veya ö?retmenleri taraf?ndan kas?tl? olarak kenara itildi?ini, önemsenmedi?ini veya reddedildi?ini hissetme derecesini ifade eder. Bu, genellikle grup seçimlerinde d??lanma veya dü?ük beklentilerle kar??la?ma ?eklinde ortaya ç?kar.

Soyutlanma: Ö?rencinin BE ortam?nda yaln?z, ba?lant?s?z veya desteklenmemi? hissetme durumunu ölçer. Bu, sosyal etkile?im eksikli?i ve duygusal olarak kopukluk hissi ile ili?kilidir.

Bu iki faktör, ö?rencilerin fiziksel aktiviteye kat?l?mlar?n? etkileyen sosyal çevresel tehditleri kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir. Ölçek, bu yap?lar? Likert tipi bir derecelendirme sistemi arac?l???yla somutla?t?rmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda **geçerlik** çal??malar? yap?sal geçerlik üzerine odaklanm??tır. Orijinal çal??mada (Şenel vd., 2019), yap?sal geçerli?i do?rulamak amacıyla **Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??tır.

DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (muhtemelen iki faktörlü yap?n?n) Türk ö?renci örnekleminde de iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu durum, BEÖSÖ'nün kuramsal olarak varsayılan ötekile?irme ve soyutlanma yap?lar?n? kültürel bağlamda do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır. Geçerlik de?erlerinin detaylar? (uyum indeksleri) için kaynak makaleye başvurulmas? gerekmektedir, ancak uyarlama çal??mas?n?n ba?ar?l? oldu?u belirtilmi?tir.

Güvenirlik

BEÖSÖ'nün **güvenirlik** analizi, ölçek maddelerinin iç tutarlıl???n?n de?erlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarlıl???n? belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??tır.

Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir oldu?unu göstermi?tir. Şenel ve arkadaşlar? (2019) çal??mas?nda elde edilen güvenilirlik katsayılar?, BEÖSÖ'nün Türkçe formunun psikometrik standartlar? kar??lad???n? ve ara?t?rma amaçlı kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe formunun geli?tirilmesi sürecinde, yap?sal tutarlıl???n? incelemek için **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??tır. Orijinal ölçek yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu teyit etmek amacıyla **Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA)** temel analiz yöntemi olmuştur.

DFA, BEÖSÖ'nün beklenen iki faktörlü yap?s?n?n (Ötekile?irme ve Soyutlanma alt boyutlar?) veri taraf?ndan desteklendi?ini ortaya koymuştur. Bu analizler, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler

verdi?ini ve faktörler aras? korelasyonlar?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?unu kan?tlamaktadır.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Physical Education Marginalization and Isolation Scale - PE-MAIS Türkçe Formu)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Spesifik derece say?s? orijinal makalede yer almaktadır, ancak genel olarak ö?rencilerin kat?lma/kat?lmama düzeylerini ölçer.)

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinali ?ngilizcedir)

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim/Ortaö?retim ve Üniversite ö?rencileri (Beden E?itimi dersi alan ö?renciler).

Ya? Grubu: Ergenlik ve Genç Yeti?kinlik dönemi (Genellikle 14-25 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: ?enel ve arkada?lar? taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki farklı e?itim kurumlar?ndan toplanan bir ö?renci örneklemini üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi. Kat?l?mc?lardan Beden E?itimi derslerinde ya?ad?klar? sosyal deneyimleri yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

PE-MAIS, Sosyal Psikoloji, E?itim Psikolojisi, Sportif D??lanma, Ö?renci Refah?, **Cronbach Alfa, Faktör Analizi.**

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ender ?enel

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: endersenel@mu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik ara?t?rmalarda kullan?ma aç?kt?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ender

?enel ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [beden-egitimi-otekilestirme-ve-soyutlanma-olcegi-physical-education-marginalization-and-isolation.pdf](#)

Kaynaklar

?enel, E., Yıldız, M., Ula?, M., & Tamer, K. (2019). The validity and reliability study of the Turkish Form of Physical Education Marginalization and Isolation Scale (PE-MAIS). *Gazi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 24(3), 155-166.

Makalenin Dergipark üzerindeki bağlantısı: [dergipark.org.tr](#)

Beden E?itimi-Ötekile?irme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen yukarıda belirtilen akademik referansa (?enel, Yıldız, Ula?, & Tamer, 2019) başvurunuz.